

Άνα Αγγελισσαίου, Ελληνικά παραμύθια Α',
Οι παραρρυθκοί, Αθήνα 1991

Η πέτρα της ύπομονης

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ ἦτανε μιὰ ἀρχοντοπούλα κι οἱ γονεῖς τῆς τὴν ἀγάπαν πολὺ. Δέν τὴν ἄφηναν ποτέ μοναχὴ. Τὴ φύλαγαν σάν τὰ μάτια τους. Κάθε πρωὶ σηκωνότανε κι ἀφοῦ τὴν ἤπηρευεῖνε πρώτα οἱ ὑπηρετίες, καθότανε στὸ μπαλκόνι μὲ τὸ κέντημά τῆς καὶ κένταγε. Αὐτὸ γινόταν γιὰ πολλὰ χρόνια, ὥσπου ἡ κοπέλα ἄρχισε καὶ μεγάλωνε. Μιά μέρα —ἀπ' τὶς πολλές— ἐκεῖ πού κένταγε, πέρασε ἕνας ἀετός, χαμήλωσε καὶ τῆς λέει: «Τὶ κεντᾶς καὶ ξεμπολιάζεις πού ἄντρα πεθαμένονε θά πάρεις». Ἡ κοπέλα βέβαια κατατρόμαξε ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια. Τὴν ἄλλη μέρα, πάλι τὰ ἴδια ὁ ἀετός. Κι ἡ κοπέλα δέν ἤξερε τίνος νὰ τὸ πεῖ. Ἀποφάσισε τέλος νὰ τὸ πεῖ στὴ μάννα τῆς. «Παιδάκι μου», τῆς λέει ἡ μάννα τῆς, «ἅμα σ' τὸ ξαναπεῖ, νὰ τοῦ πεῖς: πᾶρε με καὶ σύρε με ἐκεῖ πού 'ναι ὁ πεθαμένος ἄντρας μου». Ἔτσι λοιπὸν καὶ γίνηκε. Τὴν ἄλλη μέρα, σάν πέρασε ὁ ἀετός καὶ τῆς εἶπε πάλι τὰ ἴδια, τοῦ ἀπάντησε κι ἡ κοπέλα ὅ,τι τῆς εἶχε πεῖ ἡ μάννα τῆς. Χαμηλώνει λοιπὸν ὁ ἀετός, ἀνοίγει τὰ θερία φτερά του, καὶ κάθεται ἡ κοπέλα πάνω του. Κι ἐκεῖ πού πᾶνε, πᾶνε μακριά, φτάνουν κάποτε σὲ μιὰ ἐρημιά πού βαθιά στὸ δάσος φαίνόταν ἕνα σπίτι. Τὴν κατέβασε ὁ ἀετός καὶ τὴν ἄφησε. Ἡ κακομοῖρα ἡ κοπέλα βέβαια σκιαζόταν, ἀλλὰ «ἔτσι μου 'χει ἡ μοῖρα μου», σκέφτηκε καὶ προχώρησε γιὰ τ' ἀγνωστο σπίτι. Ἀφοῦ περπάταγε ὅλη τὴν ἡμέρα, τὸ βράδυ φτάνει καὶ μπαίνει στὸ σπίτι. Ἄμα μπήκε ὅμως τὰ 'χασε. Στὴν πρώτη πόρτα ἦτανε κρεμασμένα σαράντα κλειδιά. Τὰ παίρνει κι ἄρχισε ν' ἀνοίγει μιὰ-μιὰ κάμαρη καὶ τί νὰ δοῦν τὰ μάτια τῆς: πράματα καὶ θάματα, φαγιά, ἀρχοντιές, ὄλα ἐντάξει. Χαλιὰ πανάκριβα στρωμένα σ' ὄλες τὶς κάμαρες, λουσα, μεγαλεῖα... ὄλα πολὺ ὀμορφα. Ἀνοίγει ὅμως καὶ τὴν τελευταία κάμαρη καὶ τί νὰ δεῖ ἡ μαύρη! Ἐναν ὥραϊο

ἄντρα πεθαμένο, ξαπλωμένο μὲ δεμένα χέρια καὶ νὰ κρατᾷ ἕνα χαρτί.

«'Α», εἶπε, «ἐτοῦτο εἶναι πού μου 'πε ὁ ἀετός». Πᾶει κοντὰ καὶ παίρνει καὶ τὸ διαβάζει: «Ὅποιος μὲ φυλάξει σαράντα μέρες, σαράντα ὥρες, σαράντα μινούτα, ἂν εἶναι γριά θά τὴν κάνω μάννα μου, ἂν εἶναι ἄντρας θά τὸν κάνω ἀδερφό μου κι ἂν εἶναι κοπέλα, γυναικία μου. Νὰ μὴν κοιμηθεῖ οὔτε στιγμὴ ὄμως». Ἔτσι κι ἔκανε λοιπὸν ἡ κοπέλα. Τὸν φύλαξε σαράντα μέρες, σαράντα ὥρες καὶ σαράντα τέρμενα, μιὰ ὥρα ὅμως πρὶν τελειώσει τὸ στοίχημα, ἀκούει κάτι γύφτισσες ἀπὸ κάτω νὰ φωνάζουν «σκλάβες, καλές σκλάβες πουλάμε».

«Δέν παίρνω μιὰ;» συλλογίστηκε. Ρίχνει μιὰ τριχιά, τὴν ἀνεβάζει, τὴν πληρώνει καὶ φεύγουν οἱ ἄλλες. Ἔτσι ὅμως ὅπως ἦταν νυσταγμένη ἡ κακομοῖρα, «Σκλαβοπούλα μου», τῆς λέει, «νὰ πᾶσω λίγο στὰ γόνατά σου κι ἐσύ νὰ μέ ψειρίσεις, ν' ἀποκοιμηθεῖς λιγάκι, πού 'χω τόσον καιρὸ νὰ κοιμηθῶ». Δέν πρόλαβε νὰ γύρει κι ἀποκοιμήθηκε στὸ λεπτὸ. Ξυπνάει τότε τὸ βασιλόπουλο, γιατί ἦταν ἡ ὥρα του: «Ἐσύ 'σαι, κυρά μου, πού μέ φυλάξεις τόσον καιρὸ;» «Ναί», τοῦ ἀπαντᾷ ἐκείνη. «Κι αὐτὴ ἡ ὀμορφή κοπέλα πού κοιμάται, ποιὰ εἶναι;» «Αὐτὴν τὴν ἔχω νὰ φυλάει τὶς χῆνες». Κι ἡ κακούργα ἡ γύφτισσα διατάζει νὰ κατεβάσουν στίς χῆνες τὴν κοπέλα κι αὐτὴ γίνεται βασιλισσα. Ἔτσι πέρναγε ὁ καιρὸς, ἡ γύφτισσα χείρονταν κι ἡ καμμένη ἡ κοπέλα ἐκλαίγε καὶ τὰ δέντρα μᾶραινε. Κάποτε κηρύχτηκε λοιπὸν ἕνας πόλεμος κι ἔπρεπε νὰ πάει κι ὁ βασιλιάς. Προτοῦ φύγει ρωτᾷει ὅλους στὸ παλάτι τί θέλουν νὰ τοῦ φέρει δῶρο ἅμα θά γύριζε νικητής. Πᾶει καὶ στὴν κοπέλα: «Ἐσύ, κυρά μου, τί θέλεις νὰ σοῦ φέρω;» «Ἐγὼ ἀφέντη, βασιλιά μου, θέλω νὰ μοῦ φέρεις ἕνα μαχαίρι τῆς σφαγῆς, ἕνα σχοινὶ τοῦ πνιγμοῦ κι ἕνα ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς κι ἅμα τὰ λησμονήσεις, νὰ μὴν ξεκινᾷει τὸ καράβι πού θά μπεις νὰ 'ρθεις». Πῆγε λοιπὸν ὁ βασιλιάς, πολέμησε, νίκησε, πῆρε τὶς παραγγελίες ὄλων τῶν ἄλλων καὶ ξεκίνησε νὰ γυρίσει πίσω στὸ παλάτι του. Μὰ τῆς κοπέλας τὸ δῶρο τὸ 'χε ξεχάσει. Μπήκε λοιπὸν στὸ καράβι, μὰ τὸ καράβι τοῦ νὰ σπαραξεῖ ἀπὸ τὸν τόπο του. «Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ», λέει ὁ

καπετάνιος, «μήπως έχετε κανέναν σας κανένα τάμα; Έσύ, άφέντη βασιλιά, μήπως ξέχασες κάνα σπουδαίο;» Καί τότε ό βασιλιάς θυμήθηκε τήν παραγγελία πού είχε κάνει και τήν έκμιστηρέυτηκε στον καπετάνιο. «Ά!», είπε ό καπετάνιος, «νά τά πάρεις κι άμα τά πᾶς, νά κρυφτεῖς και νά δεις τί θά γίνει, γιατί κάτω μυστήριο κρύβεται αὐτοῦ πέρα». Πράγματι, τ' άγόρασε ό βασιλιάς και γυρνώντας στό παλάτι τόν περιμέναν μουσική κι ύποδοχές μεγάλες. Ἡ βασιλίτσα μέ τό στέμμα καμάρωνε κι έδινε παντοῦ διαταγές. Πῆραν ὅλοι τά δώρα τους, παίρνει κι ή κατημένη ή χηνάρισα τά δικά της. Φχαρίστησε τό βασιλέα και τό βράδι κλαίγοντας μονάχη της έλεγε: «Σήκω, μαχαίρι τῆς σφαγῆς κι άκόνι τῆς ύπομονῆς... Δέν εἶμ' ἐγώ ή άρχοντοπούλα ή μοναχοκόρη, πού κένταγα και πέρναγ' ό άετός και μου 'λεγε: "Τί κεντᾶς και τί ξομπλιάξεις π' άντρα πεθαμένονε θά πάρεις"». Κι άμέσως σηκωνότανε τό μαχαίρι τῆς σφαγῆς, έτοιμο νά τή σφάξει: « Άλλά στάσου», τοῦ λέγε, «γιατί έχω κι άλλα νά σοῦ πῶ. Ἐλα, άκόνι τῆς ύπομονῆς» κι άμέσως τό μαχαίρι πήγαινε στη θέση του.

«Δέν εἶμ' ἐγώ πού 'κατσα σαράντα μέρες, σαράντα άδρες και σαράντα τέρμενα πάνω από τόν πεθαμένο, σήκω, σχοινί τοῦ πνιγμοῦ, σήκω, άκόνι τῆς ύπομονῆς. Δέν εἶμ' ἐγώ πού άγόρασα τή σκλαβοπούλα για συντροφιά κι αὐτή εἶπε στό βασιλιά τό ψέμα; Σήκω, μαχαίρι τῆς σφαγῆς και πέτρα τῆς ύπομονῆς...». Ο βασιλιάς τήν άκουγε χωρίς νά τήν πιστεῦει. Δέν ξέχναγ' όμως και νά παραφυλάει για ν' άκούει τί λέει. Ὡσπου μιά μέρα, θέλησε νά καλέσει σέ τραπέζι ὅλον τό λαό και τούς γειτονικούς βασιλιάδες. Διέταξε νά περιποιηθοῦν και τή χηνάρισα και νά τήν ανεβάσουν κι αὐτή στό τραπέζι. Ἐνάμεσα λοιπόν στους καλεσμένους, ἦταν κι ό πατέρας της, ὅπου μόλις τήν εἶδε, τήν γνώρισε. Τόν γνώρισε κι εκείνη κι έτρεξε άμέσως μέ δάκρυα στην άγκαλιά του.

Τότε λοιπόν ό βασιλιάς, πού πείστηκε πιά για τήν κοπέλα πώς έλεγε τήν αλήθεια, έβαλε ὅλους τούς καλεσμένους νά ποῦν ό καθένας ξέχωρα τήν ιστορία του. Ρώτησε λοιπόν ό βασιλιάς τή γύφτισσα: « Έσύ τί λές, Μεγαλειοτάτη, ὅποιος χωρίζει άντρόγυ-

να, τί πρέπει νά παθαίνει;» Κι αὐτή τοῦ άπαντάει: «Νά σφάζεται, νά κομματιάζεται, και νά τόν τρώνε τά σκυλιά». «Ά! μπράβο», τῆς λέει ό βασιλιάς, «έλα τώρα νά σέ κάνουμε κι έσένα έτσι, παλιογυναίκα». Ἐτσι κι έγινε. Τήν πήρανε, τή σφάζανε, τήν κάμανε κομματάκια και τήν πετάξανε στά σκυλιά. Κι έζησαν έτσι αὐτοί καλά—ό βασιλιάς μέ τή βασιλοπούλα—κι έμεῖς χιονίζει.

Καληνύχτα τώρα τῆς άφεντιᾶς σας, γιατί ὄξω χιονίζει.

Καταγραφή: Δήμητρα Παπαδοπούλου από τή Λευκάδα ΛΦ 1247.